

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 2 ====

Razčlemba izhodiščnega besedila

Ponedeljek, 24. avgust 2020 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Priloga z neumetnostnim besedilom in konceptni list sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 21 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 90. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov (možnost odbitnih točk zaradi jezikovnih napak). Osnutek zadnje naloge, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani.

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. V katerih okoliščinah je nastalo izhodiščno besedilo? Dopolnite povedi z manjkajočimi podatki.

Izhodiščno besedilo je bilo objavljeno _____ v _____.
(čas) (rubrika)

Je zapis _____ pogovora. Ta je sestavljen iz _____ replik.
(raziskovalnega/pogajalnega/prepričevalnega/povezovalnega) (število)

V njem sodelujeta _____ in _____.
(pobudni sogovorec) (odzivni sogovorec)

(2 točki)

2. Podčrtajte ustrezne možnosti ob poševnicah.

Izhodiščno besedilo je prvotno govorjeno/prvotno zapisano;
enogovorno/dvogovorno;
zasebno/javno;
umetnostno/neumetnostno;
predstavitveno/pozivno/vrednotenjsko;
praktičnosporazumevalno/publicistično/strokovno.

(2 točki)

3. Izhodiščno besedilo je razdeljeno na več delov.

- 3.1. Kaj iz uvodnega dela (U) izveste o Marku Brdarju? Napišite tri podatke.

(1)

- 3.2. V katero besedilno vrsto spada uvodni del? _____

(1)
(2 točki)

4. Na podlagi 6. odstavka izhodiščnega besedila ugotovite, kateri vrsti fotografije je Brdar bolj naklonjen. Odgovor utemeljite s tremi argumenti.

(3 točke)

5. V izhodiščnem besedilu je uporabljenih veliko prevzetih besed in tvorjenk iz prevzetih besed. S katerimi domačimi sobesedilno ustreznimi sopomenskimi besedami oz. besednimi zvezami bi jih lahko nadomestili? Na črtice pred besedami napišite ustrezno črko.

_____ nominacija	A opisovano z različnimi besedami istega pomena, istorečno
_____ artikulacija	B nagnjenje, naklonjenost
_____ tavnološko	C določitev, imenovanje, predlaganje (kandidata)
_____ komponenta	Č sestavni del, sestavina
_____ legitimno	D resnično, sveto
_____ vizualizacija	E občutljivo
_____ estetiziranje	F oblikovanje, izgovor
_____ afiniteta	G poudarjanje česa s stališča lepega, zlasti glede oblike
_____ marginalno	H osnovano na pravu, zakonito
	I postransko, obrobno, nepomembno
	J vidna predstavitev

(3 točke)

6. Kako bi v knjižnem jeziku izgovorili naglašene besede? Zaznamujte mesto naglasa (obkrožite ustrezno črko) in podčrtajte ustrezno možnost ob poševnici.

s pogledom	Naglašeni samoglasnik je ozki e/široki e/ozki o/široki o.
obrtnega	Naglašeni glas je samoglasnik o/polglasnik pred r/soglasnik r.
prenesemo	Naglašeni samoglasnik je ozki e/široki e/ozki o/široki o.

(3 točke)

9. Preberite slovarski sestavek in rešite naloge.

pokrajina tudi pokrajina -e ž (ā; i)

1. *manjše ali večje ozemlje glede na oblikovanost, obraslost, urejenost: pokrajina se je spremenila; občudovati lepoto pokrajine / slovenska pokrajina je zelo raznovrstna /...*

2. v nekaterih državah *višja upravna enota*: država je razdeljena na pokrajine; glavno mesto pokrajine

• *avtonomna pokrajina v sklopu države, višje upravne enote organizirana politična skupnost z avtonomnimi pravicami ali ozemlje, ki pripada tej skupnosti*

3. um. *slika, na kateri je upodobljena pokrajina; krajina*²: na steni je viselo nekaj pokrajin in portretov

4. knjiž., s prilastkom *področje*: to so zanimive miselne pokrajine / z oslajenim pomenom: odpreti komu pokrajine svoje duše; obdala ga je pokrajina molka

♦ pravn., v socializmu *Socialistična avtonomna pokrajina Kosovo*; rel. cerkvena pokrajina; urb. *kulturna pokrajina kultivirana, preoblikovana*

9.1. Katere oblikovne lastnosti o samostalniku *pokrajina* so podane v podčrtanem delu glave slovarskega sestavka?

(2)

9.2. kateremu pomenu ustreza beseda *pokrajina* v povedi iz 5. odstavka izhodiščnega besedila *Sčasoma pa me je začela fascinirati tudi pokrajina obraza in telesa*?

(1)

9.3. Na podlagi terminološkega gnezda navedite stroke, v katerih se uporablja beseda *pokrajina*.

(1)

(4 točke)

10. V izhodiščnem besedilu sta omenjena umetnika Vlado Škafar in Metod Pevec.

10.1. Osebni imeni postavite v orodnik ednine in ju uporabite v novi povedi.

Poved: _____

(2)

10.2. Do katerih posebnosti pride pri sklanjanju njunih imen.

– _____

– _____

– _____

(3)

(5 točk)

13. V povedi *Šele pozneje sem spoznal, kako pomembno je bilo zame, da mi je spodnesel tla pod nogami* je uporabljen frazem. Podčrtajte frazem in ga razložite.

(3 točke)

14. V povedi s podčrtovanjem določite stavčne člene in njihove dele.

Marko Brdar bo kmalu svoje znanje prenašal študentom ljubljanske akademije.

(5 točk)

15. Podčrtani stavčni člen pretvorite v odvisnik, odvisnika pa v ustrezna stavčna člena. Povedi ponovno napišite.

Režiser odgovarja za umetniško podobo filma.

Da režiser zelo natančno usmerja fotografijo, je povsem legitimno.

Spomnim se očetovih besed, ko sva si v Parizu ogledovala Rodinovo razstavo.

(6 točk)

16. Grafično prikažite skladijsko sestavo povedi (napišite S-strukturo povedi).

Če k filmom, ki ste jih posneli v zadnjih letih, dodam še nagrade in festivale, pomeni, da ste med najbolj zaželenimi direktorji fotografije pri nas.

(3 točke)

19. V besedilu je večkrat poimenovana ista prvina predmetnosti. Izpišite tri raznovrstne naveznike, ki se nanašajo na podčrtano prvino predmetnosti, in poimenujte načine navezovanja.

Vlado je zelo poseben človek. Njegova priprava na film je precej drugačna od drugih. Na film gleda kot na poezijo. To me je na začetku zelo zmedlo. Vlado je namreč že ob mojem vstopu v profesionalno snemanje prekinil vzorce, preko katerih sem takrat dojemal filmsko fotografijo. Šele pozneje sem spoznal, kako pomembno je bilo zame, da mi je spodnesel tla pod nogami. Če nečesa ne poznaš, to pomeni, da se ob soočenju s tem naučiš nekaj novega.

Izpis naveznika	Način navezovanja

(4 točke)

20. V spodnjem besedilu je 10 pravopisnih napak, popravite jih.

Prvič po letu 1980., ko je za filmsko fotografijo nagrado dobil Karpo Godina je nagrado prejel direktor fotografije. Marko Brdar, diplomant Filozofije, je študij nadaljeval v Zagrebu, kjer je študiral filmsko fotografijo na akademiji dramskih umetnosti. Kmalu bo del svojega znanja prenašal tudi na dodiplomske in magisterske študente Ljubljanske Akademije za gledališče, radio, film in televizijo. Na nadaljni poti se je srečal z številnimi priznanimi režiserji kot so Matanić, Škafar, Vojnović...

(5 točk)

Blank writing area with horizontal lines and a box for the number of words.

Število besed: